

A kávé

[2011. április]

Aznap, mikor az utolsó csicseriborsó-leves végre kifőtt, elég sokat esett. Párás volt kinn, és benn is. Benn a csicseriborsó tikkasztó párája, ami több órányi rotyogás után már a padlótól tíz centnyire lebegett. Ennek ellenére a kanál még mindig meg-megpattant a lábosban, odakocant az alumíniumedény falához, a szemek pedig tompán és érzéketlenül szvingeltek a merőkanálban, majd a héjuktól megválva, ernyedten potyogtak le róla, s a víz színére feljött a levedlett, sápadt hám, hogy eltakarja, mint egy sárga tüll, az alatta fajtalanokodó csicseriborsó-szemeket.

Gitta időnként felemelte a fazék fedelét, és megforgatta benne az ezüst merőkanalat, nézte, ahogy a szemek elfojtott vinnyogással kilejtenek belőle, és átadják helyüket az újabbaknak.

Huszonöt éve szvingelt, bár nem ismerte ezt a szót.

Vasárnap, mikor az unokái meglátogatták, de hétköznapokon is, ha a gyerekeknek lyukasórájuk volt, elpucolta a szenvedély minden nyomát, s a lábát újra behálózták a visszerek. Fárasztó dolog a takarítás, a vér se áramlik rendesen, panaszkolta fel nekik, s lejjebb tolt a térdébe vágó gumiharisnyát, hogy megmutassa a lábszárát elborító zöld-lila göböket. Nyögni sem esett nehezeére.

– Észrevettem – mondta egyszer –, hogy különböző hangok jönnek ki belőlem, és tökéletesen idomulnak ahhoz, amit csinállok éppen: ha például leülök, akkor nyekkenek egyet, ami a huppanáshoz hasonlít, ugye; ha pedig felállok, olyankor mindig kattán egyet a fisztulám, mintha az is meszes volna, nem csak a hátam. Nem is beszélve a sok hajladozásról.

Az a nyár, amelyiken először szvingelt, a hajladozások nyara volt. A hortenziák kékje, mintha egy óceán ömlött volna be a kapun, csendesen hullámozott a kert felé, csak az augusztusi esők korbácsolták fel néhanap, de az se tartott túl sokáig. Az a nyár a hortenziák nyara is volt egyben, mégpedig a hortenziák legelső nyara. Ekkorra csúsztak át végérvényesen a szomszéd sövénye alatt. Az őszi verdeléskor még a kerítésen túl voltak, s tavasszal se észlelt senki semmi változást, nyáron viszont már nem tudtak a traktorbelsőben futkározni az udvaron az unokák, versenyt triciklizni a kapuig és vissza még kevésbé, úgy elborították a betont a hortenziák. De ezt is csak ők vették észre. És amikor észrevették, se törődtek vele túl sokat, hanem a kert végében meghúzták a célvonalat, s onnan, ahol a betonösvénnyel együtt a hortenziák is véget értek, egészen a csűrüg hajtottak, majd vissza. Ott sikongtak fel s alá, mint valami apró boszorkányok guruló tripuszokon. De a kert elnyelte a sikongásukat.

– Jól elvannak itt, hadd el, fiam! – mondta egy nap a menyének, aki hetente megkérdezte tőle, illemből főként, hogy ne vigye-e vajon haza a kölyköket. Közben hangosan búgott a kávédaráló. – Jobban, mint a blokkban, hát nem? – És a kávédaráló akadozni kezdett, a pörkölt csicseriborsó-szemek szilajabbak, mint a kávé, de a végén csak megadták magukat, a daráló pedig búgott tovább.

Még akkor se hallhatták volna, hogy az, ami az unokákból a csűr előtt szakad ki, már nem sikongás, hanem sikoly, ha a kert a maga elhíresült paszulyfáival nem választotta volna őket el. Augusztus végére ezek a paszulyfák már mind édig értek, s úgy sziszegtek, hogy az esti csutakolás rémségei után ez volt az öröm maga, mert andalítóbbak volt az elalvás előtti felolvasásoknál is rendszerint, s gyors álmat hozók, gyorsabban, mint az akkori augusztusi olvasmányban megjelenő kansasi kislány és a pipacsmező. Most viszont hajladozni kezdtek, s ez a végtelen surrogás, ami persze szokatlan volt, ez tűnt fel mindenkinek a házban, erre gyűltek össze a kert bejárata előtt. Az unokákat sehol se látták. Pedig az elhíresült paszulyfák már egytől egyig mind a földre szálltak, s elfeküdtek halomban egymás fölött – dehogyis akartak felkúszni most az égbe! –, utat engedtek a nagypapának, aki a csűrben himbálódzott egy vastag sodronyon. Hogy hátha mégis arrafelé, mármint az égbe indul el.

A temetés után úgy álltak sorban a koldusok, mint emberáldozatra újholdkor. Jutott mindenkinek bőven a férjéből. Leghamarabb az ingei keltek el.

Ő pedig, alighogy megözvegyült, szebb lett, mint valaha. Nem is ült sokáig tétlenül. Hajladozni kezdett. A hajladozás a szvingelés előfutára. Az ember előbb ki-kileng, a lelke mindenképpen, de nemsokára a teste is, mert a nyikorgó szekrényből visszatérő éjjeli ölelések csiklandozni kezdik, ami pedig kívülről úgy

hat, mintha az ember, félig-meddig játékból is, kitérne az érintések elől, és göcögve hánykolódni kezdene. Vagy mintha félelmében össze akarna kucorodni. Mert azt sose lehet tudni, hogy a nyikorgó szekrényből visszatérő éjjeli ölelések mikor durvulnak be, s ezek az összefonódni készülő, súlytalan karok mikor válnak le a testről, hogy egy-egy ökölcsapásban, amely a testnek elviselhető ugyan, de a léleknek sose, meglényegüljenek. Ilyesmi is előfordulhat bőven, ha az emlékezés nem a boldogsággal, hanem a fájdalommal üzérkedik.

Reggelente aztán, úgy egy hétig, sorra fölpróbálta mindenik kosztümét. A zöld nem jó, mert zöld, mint a paszulyfák, a piros nem jó, mert vérehulló, mint a női méh, van még egy bézs, ami viszont nem illik az ősz hajához, a kék pedig pont olyan, mint a hortenziák. – Varrok magamnak inkább néhány pongyolát! – jelentette be rendkívül tárgyilagosan, mintegy önmagának, pedig nem is volt egyedül, de kényszert érzett, hogy hangosan mondja, éppenséggel önmagának, és felnyitotta a varrógép tetejét, befűzte a cérnát a tübe, az alsó szálhoz valót is rápörgette az orsóra, majd ráhajolt. Ingott-hajlott a törzse, a jobb lába meg eszelősen pedálozott.

– Te tudad, Gittám, hogy a hortenziák szerencsétlenséget hoznak? – kérdezte nem sokkal ezután Rézi, a szomszédasszony, aki nyugalmazott hegedűtanárnő volt, de még mindig ragaszkodott korrepetálni a régi, most már zeneakadémista diákjait. Főként a fiúkat. Ezt kerek szemekkel, látszólag teljesen jóindulattal kérdezte, römizés közben, amikor Gitta először ment át hozzá, hogy megmutassa az új pongyoláját, ami sötétbordó volt, mint az átsírt éjszakák, és szezámag színű könnyecseppek potyogtak róla. Gitta láttán a két diák – az egyik közülük csellista volt, és Brahms Doppel Konzertjét gyakorolták éppen – uniszónóban engedte le a vonót. A hegedűs még rá is támaszkodott, s a támaszban, úgy tűnt, épp meglelte volna a belső egyensúlyát is, de a vonó morajló hangot hallatott, a fiú pedig, ezúttal a saját vonójától is megilletődve, ismét hadonászni kezdett, és csak nagy későre jutott eszébe a koncert végi rutin, hogy átvegye a vonót is abba a kezébe, amelyikben a nyakánál fogva tartotta a hegedűt. A csellista ugyanúgy nem találta a vonó helyét, úgyhogy jobbnak látta a térdére fektetni, de a térde remegett, a vonó fel-le ugrált rajta, s ettől a vízszintes súlytalanságtól billegni kezdett, majd berregni is, mint egy szitakötő. Kézfejjével, mert a tenyerével még inkább elárulta volna magát, megpróbálta ugyan elcsitítani előbb a vonót, majd a térdkalácsait és a szabóizmokat, de nem nagyon sikerült neki, végül kénytelen volt egy határozottnak álcázott mozdulattal a padlóra helyezni. Gitta a pongyolája zsebébe ejtette a kezét, annyira zavarba jött. A fiúk persze a hangszereiket okolták a pongyolába visszahulló kezekért, így mindketten, most már nemcsak zavartan, hanem dühösen is, a csellista ültében, a hegedűs meg topogva, érthetetlenül darálta el a nevét. Rézi erre harsányan felnevetett, és a hangszereket, vonóستól együtt, visszaparancsolta a tokjaikba. Majd ugyancsak Rézi óhajára és negédes unszolására a társaság kénytelen volt megszavazni egy römipartit.

– Ami orkánisztikus lesz! – rikkantotta Rézi, és máris az asztalhoz telepedett, amelyen három éve, azóta, hogy megözvegyült, érintetlennek tűnő rendben álltak a römikövek. Mégsem voltak azonban érintetlenek, mert sem port, sem az élettelenlégre ráakodó egyéb rétegeket, mondjuk a zsíros pára glazúráját nem lehetett rajtuk kitapintani. Nagy becsben tarthatja, mint annak idején azt a drága urát, gondolta Gitta irigyen, de volt benne némi csúfondárosság is, amitől a szája egyik sarka felkunkorodott, a másik meg lebiggyedt. Egyszer alkalma adódott közelebből is megismerni őt, már amennyire egy szomszéd férfit közelről ismerni lehet. De nem sült el jól a dolog, azaz nem sült el egyáltalán. Mert Trevor, a Rézi ura, aki feltűnően sosem dolgozott, vagyis állítólag igen, csak otthon, azt viszont az utcában senki nem tudta, hogy mit, annak ellenére, hogy nem akart gyerekeket – mert nem szerette őket, rebesgették róla egyesek –, mégis minden óra után kaputól kapuig kísérgette a magántanítványokat. Főként a fiúkat. Holott némelyikük az ő kapujától jó messze lakott. Mindez egyszerre futott át a Gitta agyán, s a csúfondárosság mellől az irigység azonnal elkotródott.

Ekkor kérdezte meg Rézi, hogy vajon Gitta tudja-e ezt a dolgot a hortenziákkal meg a szerencsétlenséggel. Tulajdonképpen nem is kérdezte, hanem kijelentette, sokatmondó jóindulattal, s ha egy asszony sokatmondó, akkor vagy vést jósol, vagy fontoskodik. Vagy a kettőt egyszerre, mert egyik a másikából, ugye, primán adódhat. Tehát adódik.

– Nem, nem tudtam, drága Rézi – hebegte Gitta, és közben hosszan forgatta a nyelvét a szájában, míg végre sikerült lenyalnia a fogára tapadt ciklámenszínű rúzst, mire az egyik tanítvány, Gittának úgy tűnt, hogy a hegedűs, gyorsan leejtett egy römikövet, majd matatni kezdett az asztal alatt.

Gitta hajladozni kezdett.

– Pedig igen – felelte Rézi szemlesütve, és még sokáig tartotta lenn a tekintetét, mert nem akarta, hogy kiolvassák belőle a meglepedést, majd mikor az érzést kilúgozta a féltékenységgel, ami olyan alattomos

gyorsasággal veszi be magát a teljességbe, mint fogantatásért ejtett pár csepp férfikönny, lassú mozdulattal leejtette ő is a kezét, és megpihentette tenyerét az asztal alatt matató tanítvány fején. Az ujjai látszólag hebehurgyán túrták a göndör fürtöket, s amikor a fiú a játékhoz visszatért, vérvörös volt az arca.

– Csodálkozom, Gittám, hogy nem tudtad, Gittám.

– Igen, drága Rézi, valóban furcsa, hogy nem tudtam idáig – pihegte szégyenlősen, s a halántéka lüktetett. Nem mondhatni, hogy barátnők voltak. Sőt. Ugyanahhoz a henteshez jártak, és ugyanabba a temetőbe.

Igaz, Gitta hajnalban ment, gumicsizmában és kislapáttal, s a szatyrában virághagymák voltak, Rézi pedig frissen tupírozott, birsalmaszínű hajjal, sziesztaidőben, amikor a csendháborításért járó megtorlások miatt nem fogadhatta a zeneakadémista diákjait. A karonülő rózsacsokrot, ami a felöltője színétől függően más-más színű krepp-papírba bugyolálva a könyökhajlatából kikandikált, vissza is hozta mindig.

Vagyishogy Gitta többször látta visszahozni azt. Ott lépdelt kackiásan a málló falú házak tövében, s minden egyes mozdulata mintha megkísérelte volna elfedni a hiányzó vakolatokat. Ha az ember összekötötte az útvonalának pontjait, retusálódottak a házak is. Nagyobbik unokája, a fiú, eljárhatott volna hozzá hegedülni tanulni, s a gyermek négyéves se volt, amikor útnak is indították – a sportot és a zenét nem lehet elég korán kezdeni! –, de asztmát kapott, még mielőtt a helyes testtartást megtanulta volna. A végtagjai egyelőre nem akartak meghosszabbodni, és beletolulni abba világba, amibe beleterpeszkedett a Rézi émelyítő illata, érdekesebb maradt a földközeli, s a világgal való szótértésében a saját sikongása. A sikertelen hegedűóráktól kezdve csak sikongott a gyermek, érthetetlen és zöngétlen szavakat, még azt is elfeledte, amit korábban már egyszer tisztán kiejtett, s az összegabalyított szótagokat úgy forgatta a szájában, mint a kavicsokat. De Gitta, mikor a kisfiú nála volt, nem akart tudomást venni erről, holott időnként, sőt, egész gyakran, jó mélyre kellett a gyermek torkán lenyúlnia, hogy kikaparja a földgalacsinokat és cserépdarabokat, amiket négykézlábra ereszkedve, sikongás közben gyömöszölt a szájába, s amelyek a megőrlött szavakkal együtt durva pépként akadtak fenn a garatján.

Azon a nyáron azonban megszólalt végre a kisfiú.

Már éppen oszladozni kezdett a temetési menet, s elcsitult a rögre-rög dermesztő hangja is, amikor odafurakodott a sírásók mellé.

– Süt a nap – tárta ki zömök kis karját az ég felé, mire mindenki a napba nézett, majd feléje fordult. A pap is.

– A botanikus kertben, a japán hídon esernyővel sétálnak a kurvák – aztán folytatta –, szeretem az esernyős kurvákat: gombák.

Másnap kora reggel Gitta felhívta a menyét, a fia vette fel, de a menyét kérte a telefonhoz, és megmondta neki, hogy egy darabig, azt még ő se tudja, meddig, nem fogadhatja a gyermekeket. Persze, a lánykát szívesen fogadta volna, de nem akart köztük különbséget tenni. A hangja hűvös volt, szenttelen, s még ugyanaznap reggel megnyitotta a szekrényeket a környezőség előtt. Rézi utolsónak érkezett. Egy üveg házi konyakot hozott magával, a karján ezt is, mint a rózsacsokrait, de újságpapírban, nem pedig kreppben. A birsalmaszinnel álcázott zuzmószerű haja most csatakos volt, s meglátszott rajta, hogy ez a kései szőkeség még mindig aknés arcbőrre hull. Gitta először látta ennyire csúnyának őt. Arra gondolt, ahhoz, hogy az ember csúnyának láthasson valakit, igazán közelről kell figyelnie az illetőt. Csúnyának látni valakit, kiváltképp, ha addig szépnek láttuk, legfeljebb egy barátságban lehet. Neki pedig sose volt barátnője, és most itt az alkalom, hogy legyen. Hozzáláttak konyakozni. És Gitta sorra felpróbálta a kosztümjeit.

– Miért éppen pongyolát? – kérdezte Rézi, és visszanyelt egy böffenést, ami, így visszagyűrve, némiképp csuklásnak hatott.

– Hogyhogy miért? – nem csattant fel, de szemrehányás mégiscsak volt a hangjában, és közben arra is gondolt, hogy mégsem lesznek barátnők, ha Rézi már az elején rejtőzködik, hogy például ezt a visszagyűrűt gyomorhangot miért ne lehetett volna szabadjára engedni, mikor pedig csak a test fantáziál, s ez a lélek fantáziáinál sokkal kevésbé takarnivaló. – Mert mi mást?

– Nem tudom. Csak kérdezem. Átjöhetnél például römizni. Szegény Trevor halála után kaptam rá.

– Majd átmegek. Jó lesz arra is.

Még egy hét se telt bele, becsengetett Rézinél az új pongyolában. Állt a kapuban, arca kipirult, melege volt a súlyos taftban, és az aranyszínű magok, ahogy rájuk süttött a nap, furcsa fényeket vetítettek a pírra.

Papírzacskó volt a kezében. Amíg a kapunyitásra várakozott, kibontotta, ráérősen turkált benne, majd

kicsipentett egy szemet, a szájába vette, és ropogtatni kezdte.

– Gittám! – Rézi azonnal a zacskóba nézett. – Nahát!

– Nem az igazi! – visszakozott Gitta.

Rézinek, mióta az izraeli rokonai meghaltak repülőszerecsétlenségben, senki nem küldött kávé, így ő is, mint mindenki az utcában, pörkölt csicseriborsóra fanyalodott. Már amikor valamelyik volt diákja pult alól nem szerzett neki igazit, vagy külföldi koncertturnéjáról visszetérve meg nem lepte egy negyedkilós Wienerrel, ami az igaziból is a legrosszabb volt, gyorspörkölésű, keserű tucat. De Rézi becsületére legyen mondva, a römipartihoz mégiscsak a dugi-Dallmayrt szolgálta fel.

Aznap, amikor hazament, nekifeküdt a szekrénynek, lerántotta a pongyola övét, és szívszorongva állapította meg, hogy ezt már rajta kívül senki nem teheti. Mert ki lenne kíváncsi a lötyedt hasára? A hurkákra a combján. Hasának lötyedségét egy árok választotta el a hurkától. S bár ez is inkább kitüremkedés volt, steppelt paplanszerű kitüremkedés, ami ráfolyt a csípejére, alatta mégiscsak ott volt az árok – mondhatni mélytengeri. Egy ember testén ötven év alatt minden lejátszódik, ami a földgömbön rajta van! Még tiszta szerencse, hogy ezt a földgömböt jó lábakon hordom el, gondolta, és lenézett a vádlijára, erős volt, szép ívű, s a rüsztye még ma is elmehetne kaptafának, csak ne kéne folyton ezt a gumiharisnyát viselnie. Megkapaszkodott a szekrényben. A szekrény nyikorogni kezdett, és Gitta felrántotta az ajtaját. Ma éjszaka benne alszom, gondolta, közelebb is leszek a szegény uramhoz. Mindig így hívta őt: szegény uram, az én szegény uram. A szekrény tömör diófa deszkából volt összerakva, akárcsak a Lali koporsója.

Gittát és Rézit, noha néhány háznyira laktak egymástól, a férjeik neve választotta el. Egy Trevorhoz nem illett volna a Lali, s a két férfi nem is vett egymásról tudomást, sőt, még köszönni se köszöntek egymásnak, de köszöntötték mindketten, mély meghajlással és bűgő hanggal egymás feleségét, ha úgy hozta az alkalom, ha Rézi vagy Gitta a kelleténél kicsit tovább pucolta az utcára néző ablakot – Gitta, amikor Trevor a magántanítványokat kísérgette, Rézi pedig, ha Lali korábban zárta a műhelyt. Általában kedden és csütörtökön. Ilyenkor még az ecetes rongy is ugyanolyan színű volt, mint a kendő a fején, lehetőleg halvány pasztell, s Lali, amikor elment a Réziék ablaka alatt, nagyot szippantott a levegőből, majd bódultan bűgött egy „Kezeit csókolom!”-ot, és a saját bűgásától is megrészegevedve csengetett be a saját kapuján. Gitta minden kedden és csütörtökön a függöny mögül leste őt. Aztán, alighogy a csengő felberregett, elrendezgette a függöny redőnyeit, el a szoknyájáét is, és kezeit tördelve sietett az ura elé, hogy lesegítse a lódenjét, amikor ősz és tavasz volt, vagy a lenvászón zakóját, amikor nyár. Télen azonban sosem sietett elébe, hanem rakott egy nyaláb száraz tüzelőt a kályhába, és beljebb tolt a még meleg fazekat a platnira, hogy annál is melegebb legyen. Szegény urát télen szerette a leginkább.

Állt a nyitott szekrény előtt, és erre gondolt. A telekre. Tulajdonképpen alig harminc telet töltöttek együtt, és meglepődött, mennyire távolról és milyen kicsinek látja az együtt töltött időt. Gitta pontosan tudta, hogy ha egyszer csökkenni és szűkülni kezdenek az ilyen vagy olyan tartamok, akkor ezt a lefelétartást megállítani nem lehet, mert ez a lefelétartás addig van, míg el nem éri a saját mélypontját, így az ő teleik is összezsugorodtak, minden tél egy-egy napnak tűnt immár, s ebből egyenesen következett, hogy egy hónapnál többet nem is éltek jól. Egy hónapnál tovább nem is lehet szeretni senkit, szögezte le, és már nem haragudott a szegény urára, aki ököllel csapott le reá, valahányszor Gitta rákérdezett, mikor a lódent vagy a lenvászón zakót segítette le róla, hogy miért fürkészi őt a Lali ennyire, s miért nem mindjárt azzal kezdi, hogy hevesen megcsókolja őt, annyira hevesen, mint annak idején, amikor megkérte a kezét, amikor az ajka melegéből is tudta biztosan, s azt hitte, ez a tudás majd mindig kitart, hogy a Lali ajka fele annyira sem meleg, mint a szíve, mert a test ezt a hőfokot már nem viseli el, s ő akkor boldogan mondta ki, de tényleg boldogan, hogy igen. Aztán jött az a szörnyűség! Ki tudja, mi minden állt még be a kályhadarabkákkal együtt a szegény Lali agyába! Vannak kérdések, főleg az elején, amikre igen vagy nem a válasz, ennyire egyszerű, motyogta közbe, mintegy kizökentve magát, de ha az ember beleszokik a szűkszavúságba, utána már az öklét használja, mint a gyermekek, fűzte a gondolatait tovább, s szegény Lalit felmentette minden célba ért és félúton megállt ökölcsapás alól, felmentette, hogy a kitárt szekrényből elröppenhessen végre az elhordott ingeiből még ott terjengő keményítőillattal együtt.

– Hhát ah-kkor-hh – lihegte Rézi, amikor kikísérte.

– Akkor mi? – torpant meg Gitta a kapuban, ahová lélekszakadva rohant, miután a csellista is lebukott az asztal alá, és fürkészni kezdte Rézit, folyton azt ismételve magában, hogy ezentúl csak azért sem fogja lesütni a szemét.

– Semmi, csak...

– Csak?

Rézi háritólag legyintett egyet, majd hirtelen, mintha megérezte volna Gitta berzenkedését, mintha életében először ő is le akarta volna dobni a súlyos drapériákat, amelyek megfojtották minden mozdulatát, lekapta fejről a kendőt, s a kendővel együtt a birsalmaszínű hajkorona is lekerült. Csúnya lett, nagyon csúnya, Gittának pedig sokkal jobban tetszett, mint mikor először látta csúnyának őt.

– Gitta drágám, én azt akkor nem gondoltam komolyan.

– Nem bizony, Rézi, és mégis megtetted.

– De kvittek vagyunk!

– Rézi, ismerted te az uradat egyáltalán? – Gittának egy arcizma se rándult.

– Ő más volt.

– Hát más. Így hát kvittek nem vagyunk.

– Most viszont egyedül maradtunk. Számíthatnánk is egymásra. Nézd az ujjaimat! – és levette a csipkekesztyűjét is, az ujjai pedig a köszvénytől mályván és bogosan úgy reszkettek Gitta orra előtt, mint az újszülött tengerimalacok.

Gitta elkapta a Rézi kezét, megszorította, és a tenyerében tartva mondta:

– Rézi, lelkem, nekem is fontos a jó szomszédi viszony.

– Hát akkor meg tudsz nekem bocsátani? Így élek ennyi ideje. Így nem tudok a szemedbe nézni.

– Most viszont épp a szemembe nézel.

– Gyere el holnap is! Kérlek!

– Ketten leszünk?

– Nem.

Gitta leroskadt a szekrény elé. Nyomta a szekrényalj a derekát, de homorított, amennyire a gerince bírta, és hátradólt, előbb résnyire nyitva, végül szétterpesztve a lábait. A teste, mint a kelt kalács – már nem is a föld. És ha elmegy holnap? Felfeslik, mállik, reped. Mit számít az, hogy hol kezdődik az élet el? Ha a héja roppanós volna, akkor se tartaná egyben – lecsúszik ez is, az is a torkokon, bendőkbe jut. Vagy hogy mi a helyes sorrend? Előbb halt, mint élt, ráadásul többet is, pedig fordítva szokás.

A fiára gondolt. Hogy ki tudja, mit fog majd mondani, ha a fülébe jut. Ami őt illeti, tesz majd róla, hogy ne jusson. De ha mégis. Ó, és a kisfiú! Vagy a kislány! Ő, csak ő igazán a védtelen. Maga előtt látta, ahogy áll a verandán, s behunyorít a tündöklésbe. A veranda okker és bronz stukkói szétszórják a verőfényt, s a barna csigái hirtelen aranyfürtökké válnak, de jaj, látja hozzá az ökölcsapásokat, arcot nem is lát hozzá, csak a lesújtó, ökölbe szorított kézfejet, ami a kicsi lelkét trancsírozza fel. Hány ilyen lélek tobzódik egy-egy család mögött? Hát tényleg nincs egy szemernyi egyensúly test és lélek között? Pisilnie kellett, s már nyúlt volna az éjjeliért, azóta, hogy a kisfiú szobatiszta lett, ő használta, csúfolta is érte a szegény ura, de most meggondolta magát. Felállt és kiment a mosdóba. Most először annyi év után. A végé hideg volt, fel kellett melegítenie. A csellista fiú csókja édesebb, a hegedúsé szenvedélyesebb. Épp sikerült kipréselnie magából néhány cseppet a nyirkos hidegben, amikor megszörrent a telefon. Lecsúszott bugyival rohant felvenni, azaz dehogy rohant, kisterpeszben tipegett, és közben bosszúsan nevetgélt. Méghogy a magánynak nincsenek előnyei!

– Igen, tessék!

– Nem ébresztettünk fel?

A fia volt az. A menyé unszolására hívta, tudja, hogy már rég elmúlt tíz óra, s elnézést is kér, csak azt akarja mondani, hogy a gyermek eltűnt. Hatásszünet. De már megtalálták. Másfél órát keresték, a rendőrséget is hívták, meg a mentőket is, végül a kislány találta meg. Képzeld, anyu, úton volt a nagymami felé, feléd, egészítette ki, hogy ő is hozzáadja a maga szeretetét. Egy ötakilós padlízánt vonszolt maga után. Alig araszolt szegény. Ezt a nagymaminak viszem, mondta. Azzal persze a fia nem hengegett, hogy még épp idejében állt meg a levegőben az atyai pofon. De miért, kérdeztem, hadarta tovább a fia. És tudod, mit mondott? Hatásszünet. Azt, hogy azért, mert neki már soha senki nem visz padlízánt. Gitta erre olyan hangot hallatott, mintha a tengert elnyelte volna a föld, majd köszönés nélkül letette a telefont. Másnap reggel épp jólesően nyújtózkodott a frissen keményített ágyneműben, és keresztbe feküdt az ágyon, hogy élvezni tudja a megürült helyet, amikor az utcába befordult egy autó, s még egy ideig berregett a motorja, Gitta is hallotta, hogy éppen az ő kapuja előtt berreg, majd nemsokára leállt. Két ajtócsapódást vélt hallani, bár valójában egy nagy ajtócsapódásnak is vélhette volna. Csengettek.

Magára kapta a pongyolát, képzeletben felhúzta a gumiharisnyóját, és kiment kaput nyitni. A sötét szélvédőjű fekete autó előtt két babérszín arcú hórihorgas alak állt. Kalapot hordtak, s fekete felöltő volt mindkettejükön. Gitta meghökkenve nézte őket. A két férfi belépett, hátrálásra készítette Gittát, és rögtön be is csukták maguk mögött a kaput.

– S nem ijedtél meg, Gittám, mondd?

– Hát... először tényleg azt hittem, ennyi volt, kampec, hogy követem azt a szegény uramat, de Gitta, ne féljen, csak hallgasson végig, mondta akkor az a két templomtorony, s akkora volt a köteg, amit az egyik a zakója belső zsebéből kotort elő, százas volt mindenik, ezt is azonnal láttam, hogy már a látványért megérte volna követni bárkit bárhova. Százasok, képzeld! Márkában az egész!

– De mirefel?

– Na ez az, amit nem tudok.

– És mégis elfogadtad?

– Mégis, mi bajom lehetne tőle?

– Hát nem is tudom. Csak hát na, hogy ne tudjad, miért kapod?

Senki élő nem tudta. Feszegethették volna, de minek, mikor a kötegen pontosan ötvenezer nyugatnémet márka sorjázott, ropogós rendben, növekvő sorszám szerint. Gitta legelső dolga az volt, persze, miután megszámolta a pénzt, hogy elővette a földgömböt, és sóvárogva nézte a dél-amerikai kontinentst.

Tüzetesebben talán Mexikót. Majd elforgatta, és nézte egy kicsit a Bengáli-öblöt is, visszaforgatta, és lejjebb siklott Fokvárosra, aztán megint elforgatta, fel a Bering-szorosra, tovább. Végül megállapodott Európánál. Elképzelte a Scalát, benne Domingót, vele bizony elkárhoznék, mondogatta gyakran, ha meglátta egy-egy operagálában, amit a tévé nagy ritkán közreadott. Gitta letette a földgömböt. Á, úgysem kapna útlevelet.

Az ötvenezer nyugatnémet márkát a házba fektette. Kibővítette a veranda előtti részt, meghagyva a hortenziákat, mondjon bárki bármit, hadd hullámozzanak, manzárdot húzott, a szobák falait pedig, Rézi tanácsára és főként ízlésére hagyatkozva, orgonaszínű tafttal tapétázta ki. De mindenik helyiségben az ablakkal szemközti falat aranyszínűbe vonta, volt, ahol csomagolópapírt ragasztott fel, másutt a karácsonyfa aranyfolyondárjait, a manzárdon viszont sárga festékbe igazi aranyport kevert. S hogy mindezt miért? Hát ha nem is kizárólag, felelte volna ő maga, de a kislány hajfűrtjei miatt mindenképp. A fia és a menyé belesápadt, amikor a terveket elújságolta nekik – az ő lakásukban még festeni sem lehetett; a blokk utolsó emeletén laktak, s mivel a tetőszigetelésre évek óta nem gyűlt össze a pénz, bádogcsuprokat fűztek zsinigre, azt feszítették ki közvetlenül a plafon alatt, hogy legalább a parketta ne fűvódjon tovább. A kis szobát meghagyta olyannak, amilyen korábban volt, csak a belőle nyíló konyhát tágítottatta és tataroztatta ki, a kamrából nyíló padlásfeljárót pedig megszüntette, pontosabban a helyére egy rejtekfeljárót építtetett. A családnak azt mondta, mindez nekik szolgál, hogy azonmód odaköltözhessenek, ha ő majd nem lesz. De, akart volna ellenkezni a fia, semmi de, mondta Gitta, és pont. Ettől függetlenül csak az alsó részben fogadta őket, sokkal ritkábban, mint tette eddig, tengernyi elfoglaltságára hivatkozva, amelynek mibenlétéről a fiáék is a helyi hírlapból értesültek, ráadásul egy olyan árgus cikkből, hogy a fia rögvést házkutatást akart nála tartani. Néhány karlsbadi kannán, házilag bádogoltatott és arannyal futtatott barista kávégépen kívül, na meg a guatemalai, jávai, costa-rica-i felföldi kávékülönlegességeken kívül nem sokat talált volna. A trafik igazi élete fürkésző tekintetek számára nem volt elérhető.

Mert a városban mindenki úgy hívta a házat: A trafik. A névelő hozzátartozott a névhez, tehát ha valaki helyhatározóként használta, mellesleg kizárólag így használták, akkor azt mondta például, hogy megyek a A trafikba. Még egy zé betűt se tettek hozzá. Semmit. Mindenki csak vitt onnan. Kávét, örömeiket, emlékeket. A trafik nem volt alany, nem volt tárgy, melléknév pedig semmi szín alatt nem lehetett. Az emberek oda mentek, ott voltak, és eljöttek onnan, vagyis egész történeteket fogott közre és írt újra a hely, palimpszesztje volt a város arra érdemesebb lakóinak. Nem soknak, de minek megfosztani azt a néhány arra érdemest. S bár sok pénzt nem hozott Gittának sem, de a különféle kontinensekről származó kávék, amelyeknek beszállítása ugyancsak fejtörést okozott, lehetővé tették számára, hogy belekóstoljon a világ ízeibe, akárcsak a saját testének ízeibe is.

Az unokáinak továbbra is gyakran főzött csicseriborsókrém levest. Főként a kislány óhajára, bár a fiú se vetette meg. Legtöbbször vasárnapon, de megesett, hogy hétköznapiokon is, ha a gyermekeknek lyukasórájuk volt. Ilyenkor elpucolta a szenvedély minden nyomát, s a lábát hirtelen visszerek hálózta be. Boldog volt, amikor velük lehetett, de boldog volt akkor is, amikor nem.

A trafik tizenöt évig működött. Egész pontosan nyolcvankilenc májusáig, amikor odatette a levest, majd a

vinnyogó párától nekihevülve kiment a verandára, egy ideig elbámulta a jégesőt, hallgatta az eresz vacsogását, a lábtörlő cuppogásait, végül elővette a metszőollót, és nekiesett a szivacsos belü hortenziaágaknak. A bordó pongyoláját viselte, az aranykönnycseppek már régen lepotyogtak róla, a szíve ihatta be őket, ezért nem sikerült tőle megválnia. Ütemesen csattogott az olló, egy régi düh ritmusát skandálta, s az ágak nyekeregtek egyet, majd ugyanolyan ütemben, kevéske spéttel hullottak alá. A keze az ollóra gémberedett, a teste a hortenziasövényhez dermedt, de csak nyeste, nyeste az ágakat tovább. Már bokáig tocsogott a hókásában, amikor észrevette, hogy kiderült az ég. Másnap reggel még csak a torka kapart, harmadnapra tüdőgyulladást kapott, egy hét múlva pedig el is ment az ő szegény ura után. Hogy az ötvenezer nyugatnémet márka honnan származott, máig rejtély maradt. Egyesek azt mondják, a Svájcba emigrált egykori és titkos szerelme hagyta rá, akitől a fia fogant. Mások azt rebesgették, hogy az ura végakarata a saját exhumáltatása volt, mert azt a koponyasérülést, amit elszenvedett, de amivel túlélte három évtizedet a baleset után, egy német kutatócsoport vette meg. Tény, hogy A trafik ott állt, azonnali költözésre készen, s immár a családon múlt, hogy mit kezd vele.

Kategória: vers, próza

Denumire autor: Király Kinga Júlia

Látó Szépirodalmi Folyóirat